

Ed.

227. Frumvarp til laga

[197. mál]

um vörugjald.

(Lagt fyrir Alþingi á 110. löggjafarþingi 1987.)

Upphafsaðkvæði.

1. gr.

Greiða skal í ríkissjóð vörugjald af innfluttum vörum og vörum sem framleiddar eru eða fá einhverja vinnslumeðferð innan lands eins og nánar er ákveðið í lögum þessum.

Gjaldskyldar vörur og framleiðsla.

2. gr.

Gjaldskyldan nær til allra vara, nýrra sem notaðra, sem fluttar eru til landsins eða eru framleiddar, unnið er að eða er pakkað hér á landi og flokkast undir tollskrárnúmer sem talin eru upp í 3. gr. Vara, sem seld er úr landi, er þó ekki gjaldskyld.

Við flokkun til gjaldskyldu samkvæmt lögum þessum skal fylgt flokkunarreglum tollalaga, nr. 55/1987, og gilda ákvæði þeirra jafnframt um úrskurðarvald í ágreiningsmálum um tollflokkun vara.

3. gr.

Vörugjald skal vera 14% og leggst á vörur í eftirgreindum tollskrárnúmerum:

1704.1000	1905.2000	2009.7009	2203.0001	3922.1000
1704.9001	1905.3000	2009.8001	2203.0009	3922.2000
1704.9002	1905.9009	2009.8009		3922.9001
1704.9003		2009.9001	2204.2101	3922.9009
1704.9004	2009.1101	2009.9009	2204.2901	
1704.9005	2009.1109		2204.3000	6910.1000
1704.9009	2009.1901	2106.9011		6910.9000
	2009.1909	2106.9019	2206.0000	
1805.0001	2009.2001	2106.9021		7213.1001
1805.0009	2009.2009	2106.9022	2208.9009	7213.2001
	2009.3001	2106.9029		
1806.1000	2009.3009	2106.9031	2209.0000	7213.3101
1806.2001	2009.4001			7213.3901
1806.2009	2009.4009	2201.1000	3003.9004	7213.4101
1806.3100	2009.5001			7213.4901
1806.3201	2009.5009	2202.1001	3004.5004	7213.5001
1806.3209	2009.6001	2202.1009	3004.9004	
1806.9009	2009.6009	2202.9001		
	2009.7001	2202.9009	3302.1002	

7214.2001	8450.1100	8518.4000	8536.1000
7214.3001	8450.1200	8518.5000	8536.2000
7214.4001	8450.1900	8518.9000	8536.3000
7214.5001	8450.2000		8536.4100
7214.6001	8450.9000	8519.1000	8536.4900
		8519.2100	8536.5000
7217.1100	8451.1000	8519.2900	8536.6100
7217.1900	8451.2100	8519.3100	8536.6900
7217.2100	8451.2900	8519.3900	8536.9000
7217.2900	8451.3001	8519.4000	
7217.3100		8519.9100	8537.1000
7217.3900	8452.1000	8519.9901	8537.2000
		8519.9909	
7313.0000	8479.8901		8538.1000
		8520.1000	8538.9000
7314.2000	8481.1000	8520.2000	
7314.3000	8481.2000	8520.3100	8543.8001
7314.4100	8481.3000	8520.3900	8543.9001
7314.4200	8481.4000	8520.9001	
7314.4900	8481.8000	8520.9009	8544.1100
7314.5000	8481.9000		8544.1900
		8521.1009	8544.2000
7324.1000	8509.1000	8521.9009	8544.3000
7324.2100	8509.2000		8544.4100
7324.2900	8509.3000	8522.1000	8544.4900
7324.9000	8509.4001	8522.9000	8544.5100
	8509.4009		8544.5900
7418.2000	8509.8000	8526.9201	8544.6000
	8509.9000	8527.1100	8544.7000
		8527.1900	
7615.2000	8510.1000	8527.2100	
	8510.2009	8527.2900	9007.1000
8414.5101		8527.3100	9007.1900
8414.5901	8516.3100	8527.3200	9007.2100
8414.6001	8516.3200	8527.3900	9007.2900
8414.8001	8516.3300	8527.9009	9007.9100
	8516.4009		9007.9200
8418.1001	8516.5000		
8418.2100	8516.6001	8528.1009	
8418.2200	8516.6002	8528.2009	
8418.2900	8516.6009		
8418.3001	8516.7100	8529.1009	
8418.4001	8516.7200	8529.9009	
8418.6101	8516.7901		
8418.6901	8516.7909	8535.1000	
		8535.2100	
8421.1201	8518.1000	8535.2900	
8421.3901	8518.2100	8535.3000	
	8518.2200	8535.4000	
8422.1100	8518.2900	8535.9001	
	8518.3000	8535.9009	

Gjaldskyldir aðilar.

4. gr.

Skylda til að greiða vörugjald hvílir á þessum aðilum:

1. Öllum þeim sem flytja til landsins vörugjaldsskyldar vorur hvort sem er til eigin nota eða endursölu.
2. Öllum þeim sem framleiða, vinna að eða pakka vörugjaldsskyldum vörum innan lands. Sama á við um þá sem annast heildsöludreifingu vöru sem um ræðir í þessum tölulið, sbr. 3. mgr. 6. gr.

Hver sá, sem skattskyldur er skv. 2. tölul. 1. mgr., skal ótilkvaddur og eigi síðar en 15 dögum áður en vörugjaldsskyld starfsemi hefst tilkynna atvinnurekstur sinn eða starfsemi til skráningar hjá skattstjóra þar sem hann er heimilisfastur. Breytingar, sem verða á starfsemi eftir að skráning hefur farið fram, skal tilkynna eigi síðar en 15 dögum eftir að breyting átti sér stað.

Gjaldstofn.

5. gr.

Gjaldstofn vörugjalds af innfluttum vörum er tollverð þeirra eins og það er ákveðið skv. 8.–10. gr. tollalaga, að viðbættum tollum eins og þeir eru ákveðnir samkvæmt þeim lögum, auk 25% áætlaðrar heildsöluálagningar.

6. gr.

Gjaldstofn vörugjalds af gjaldskyldum vörum sem eru framleiddar, unnið að á einhvern hátt eða pakkað hér á landi er heildsöluverð þeirra, þ.e. það verð sem greitt er eða greiða ber við sölu vörunnar til smásala.

Annist innlendir framleiðandi gjaldskyldrar vöru ekki jafnframt heildsölu hennar heldur selur hana heildsala skal hann reikna vörugjald af verksmiðjuverði vörunnar. Verksmiðjuverð vöru er söluverð framleiðanda hennar án vörugjalds.

Heildsali, sem kaupir gjaldskyldar vorur af innlendum framleiðanda á verksmiðjuverði, skal reikna vörugjald af heildsöluverði sínu, sbr. 1. mgr., að frádregnu innkaupsverði vörunnar, sbr. 2. mgr.

Samsvari söluverð frá verksmiðju ekki heildarandvirði framleiðsluvöru eða vöru sem fær einhverja vinnslumeðferð eða þökkun hér á landi, t.d. vegna þess að kaupandi eða annar framleiðandi leggur til hráefni, efnisvörur eða annað til framleiðslu, vinnslu eða þökkunar á vöru, skal heildarandvirði hennar teljast gjaldstofn til vörugjalds.

Innheimta, uppgjörstímabil, gjalddagar o.fl.

7. gr.

Vörugjald af innfluttum gjaldskyldum vörum skal innheimt ásamt tollum við tollafgreiðslu.

Að því leyti sem eigi er ákveðið í lögum þessum um gjaldskyldu, gjaldfrelsi, álagningu, innheimtu, stöðvun tollafgreiðslu, veð, sektir, viðurlög, refsingar og aðra framkvæmd varðandi vörugjald af innfluttum gjaldskyldum vörum skulu gilda, eftir því sem við geta átt, ákvæði tollalaga, nr. 55/1987, svo og reglugerða og annarra fyrirmæla settra samkvæmt þeim.

8. gr.

Vörugjald af innlendum framleiðsluvörum reiknast við sölu eða afhendingu gjaldskyldrar vöru frá framleiðanda eða heildsala og skiptir ekki máli hvenær eða með hvaða hætti greiðsla kaupanda fer fram.

Hvert uppgjörstímabil vegna gjaldskyldrar innlendarar framleiðslu, aðvinnslu eða pökkunar er tveir mánuðir, janúar og febrúar, mars og apríl, maí og júní, júlí og ágúst, september og október, nóvember og desember. Gjaldskyldir aðilar skulu eftir lok hvers uppgjörstímabils ótilkvaddir greiða innheimtumanni ríkissjóðs það vörugjald sem þeim ber að standa skil á samkvæmt lögum þessum.

Vörugjaldi, ásamt vörugjaldsskýrslu í því formi sem ríkisskattstjóri ákveður, skal skila innan mánaðar frá því að hverju uppgjörstímabili lýkur.

9. gr.

Aðilum, sem keypt hafa hráefni eða efnivöru til gjaldskyldrar framleiðslu sinnar og greitt af því vörugjald, er heimilt að draga innkaupsverð vörunnar frá gjaldstofni, sbr. 6. gr., og reikna vörugjald af þannig fengnum mismun. Sama á við um heildsala sem keypt hefur vörugjaldsskylda vöru af innlendum framleiðanda til endursölu, sbr. 6. gr.

10. gr.

Að því leyti sem ekki eru ákvæði í lögum þessum um álagningu, kærur og úrskurði um vörugjaldsákvörðun, innheimtu, tilhögun bókhalds, framtöl, eftirlit, stöðvun atvinnurekstrar, viðurlög, sektir, refsingar og aðra framkvæmd varðandi vörugjald af innlendra framleiðsluvöru eða vöru sem unnið er að eða er pakkað hér á landi skulu gilda, eftir því sem við geta átt, ákvæði laga nr. 10/1960, um söluskatt, með síðari breytingum, svo og reglugerða og annarra fyrirmæla settra samkvæmt þeim.

11. gr.

Fjármálaráðherra setur í reglugerð nánari ákvæði um tilkynningarskyldu, gjaldstofn, gjaldskyldu, uppgjörstímabil, gjalddaga og aðra framkvæmd laga þessara. Ráðherra er heimilt að undanþiggja einstaka vöruflokka gjaldskyldu skv. 3. gr. eða bæta við upptalningu í 3. gr. einstökum vörum eða tollskránúmerum til þess að samræmis gæti í skattlagningu sams konar eða hliðstæðra vara.

12. gr.

Lög þessi öðlast gildi 1. janúar 1988. Frá sama tíma falla úr gildi lög nr. 107 30. desember 1978, um sérstakt tímabundið vörugjald, og lög nr. 33 29. maí 1980, lög nr. 80 28. desember 1980, lög nr. 82 28. desember 1981, 7. gr. laga nr. 2 28. febrúar 1983, lög nr. 75 28. desember 1983 og lög nr. 126 31. desember 1984, um breyting á þeim lögum, lög nr. 77 23. desember 1980, um vörugjald, og 3. gr. laga nr. 12 30. apríl 1981, um breyting á þeim lögum, 54. gr. laga nr. 64 21. maí 1965 og 1. og 2. gr. laga nr. 5 27. febrúar 1982, með síðari breytingum. Reglugerðir, auglýsingar og önnur fyrirmæli, sem sett hafa verið samkvæmt nefndum lögum, falla úr gildi frá sama tíma.

Ákvæði til bráðabirgða.

I

Allir þeir, sem stunda starfsemi sem skattskyld er samkvæmt lögum þessum og eru ekki skráðir á vörugjaldsskrá við gildistöku laga þessara, skulu tilkynna fyrir 15. janúar 1988 um rekstur sinn og starfsemi til skattstjóra þar sem þeir eru heimilisfastir.

II

Af birgðum innfluttra gjaldskyldra vara samkvæmt lögum þessum sem hlotið hafa fullnaðartollafgreiðslu fyrir 1. janúar 1988 og vörugjald verið greitt af samkvæmt ákvæðum laga nr. 107/1978 og 77/1980, með síðari breytingum, skal eigi innheimta gjald samkvæmt

lögum þessum. Frá og með 1. janúar 1988 skal hins vegar innheimta gjald samkvæmt ákvæðum þessara laga af vörum sem þá eru ótollafgreiddar.

Af vörum, sem afhentar hafa verið innflytjendum fyrir gildistöku laga þessara, með leyfi tollyfirvalda gegn eða án tryggingar fyrir greiðslu aðflutningsgjalda samkvæmt heimild í tollalögum eða heimildum í öðrum lögum, skal greiða vörugjald samkvæmt ákvæðum laga nr. 107/1978 og 77/1980, með síðari breytingum.

Við sölu eða afhendingu af birgðum, sem innlendir framleiðendur gjaldskyldrar vöru eiga 1. janúar 1988, skal greiða gjald samkvæmt ákvæðum þessara laga.

Gjaldi vegna sölu eða afhendingar frá framleiðanda á árinu 1988 á gjaldskyldum vörum samkvæmt ákvæðum laga nr. 107/1978 og 77/1980, með síðari breytingum, skal skilað á reglulegum gjalddögum samkvæmt þeim lögum og reglugerðum settum samkvæmt þeim.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Endurskoðun á tekjuöflunarkerfi ríkissjóðs er lykilatriði í stefnu ríkisstjórnarinnar í ríkisfjármálum. Einn þáttur í þeirri endurskoðun er lækkun og samræming tolltaxta og álagning nýs vörugjalds. Í starfsáætlun ríkisstjórnarinnar er gert ráð fyrir því að ný, samræmd og einfölduð gjaldskrá aðflutnings- og vörugjalds komi til framkvæmda á árinu 1988. Þessi stefnumörkun var áréttuð í fjárlagafrumvarpinu þar sem jafnframt var ákveðið að kerfisbreytingin taki gildi frá 1. janúar 1988. Í því frumvarpi, sem hér liggur fyrir, er kveðið á um þann hluta þessarar breytingar sem snýr að fækkun smærri tekjustofna og upptöku nýs vörugjalds, en um breytingar á tolltöxtum o.fl. er fjallað sérstaklega í frumvarpi til breytinga á tollalögum sem lagt er fram samhliða þessu frumvarpi. Þessi endurskoðun og einföldun á tolla- og vörugjaldskerfinu tengist enn fremur þeim breytingum sem verða á söluskattskerfinu um næstu áramót þar sem hluta af því tekjutapi, sem ríkissjóður verður fyrir með tollalækkunum og afnámi vörugjalda, verður mætt með tekjum af breiðari sölu-skattsstofni. Þessi þrjú frumvörp þarf því að skoða samhliða.

Aðdraganda þessarar kerfisbreytingar þarf að skoða í ljósi þess að allt frá því, að Íslendingar gengu í Fríverslunarsamtök Evrópu, EFTA, árið 1970, hafa almennir tollar farið lækkandi í samræmi við ákvæði samningsins við EFTA og síðar við Evrópubandalagið. Til þess að mæta tekjutapi ríkissjóðs vegna þessara tollalækkana hefur m.a. verið gripið til þess ráðs að ríghalda í háa tolla á þeim vörum sem ákvæði fríverslunarsamninganna náðu ekki til og jafnframt leggja margvísleg aukagjöld á sömu vörur. Þetta hefur aftur leitt til mikils mismæmis milli innflutningsverðs og innlands vöruverðs og þar með óhjákvæmilega haft áhrif á neysluval innan lands. Jafnframt hefur orðið að grípa til víðtækra undanþága frá gjalddöku af hráefnum, vélum og tækjum til iðnfyrirtækja til þess að jafna sem mest samkeppnisstöðu þeirra gagnvart erlendum aðilum. Allt þetta hefur síðan orðið til þess að torvelda mjög framkvæmd og eftirlit með álagningu og innheimtu aðflutningsgjalda. Þess vegna er orðið löngu tímabært að samræma og einfalda álagningu aðflutningsgjalda. Það er megintilgangur þessarar breytingar.

Kerfisbreytingin gerir ráð fyrir að tollkerfið verði í stórum dráttum byggt á tveimur tekjustofnum, almennum tollum og vörugjaldi, í stað margra smærri tekjustofna. Þannig eru felld niður eftirtalin gjöld: Sérstakt vörugjald af innflutningi og innlendri framleiðslu (24% og 30%), vörugjald af innflutningi og innlendri framleiðslu (7% og 17%), byggingariðnaðarsjóðsgjald og tollafgreiðslugjald. Jafnframt eru hæstu tollar lækkaðir, úr 80% niður í 30%, að tóbaki og bensíni undanskildu. Þá er gert ráð fyrir að tollar á matvælum verði nær undantekningarlaust felldir niður en hámarkstollar á þeim eru nú 40%. Loks verður stigið lokaskrefið í átt til samræmingar í álagningu aðflutningsgjalda á atvinnurekstur með því að fella niður tolla og vörugjöld af vélum, tækjum og varahlutum ýmiss konar til landbúnaðar og þjónustuiðnaðar.

Áætlað er að tollalækkanir og afnám smærri tekjustofna valdi um 4600 m.kr. tekjutapi fyrir ríkissjóð. Þessu tekjutapi verður að nokkru leyti mætt með upptöku nýs vörugjalds auk þess sem söluskattsstofn breiðkar. Nýja vörugjaldið leggst á nokkra skýrt afmarkaða vöruflokka sem nú bera margvísleg vörugjöld á bilinu 17–30%. Þessar vörur eru: Sælgæti, kex, öl, gosdrykkir og safar, raftæki, hljómtæki, sjónvörp, myndbandstæki, blöndunartæki, raflagnaefni, hreinlætistæki og steypustyrktarjárn. Matvæli eru almennt undanþegin gjaldinu. Vörugjaldshlutfallið er 14% á alla vöruflokka. Til þess að sneiða hjá vandkvæðum við innheimtu og komast jafnframt hjá því að taka upp umfangsmikið endurgreiðslukerfi er gert ráð fyrir að gjaldið leggist eingöngu á fullunnar neysluvörur. Enn fremur er miðað við að gjaldið leggst á hliðstæðar vörur, þannig að álagning þess hafi sem minnst áhrif á neysluval. Í núgildandi tolla- og vörugjaldskerfi gætir hins vegar víða mikillar mismununar í skattlagningu ýmissa vörutegunda sem gegna svipuðu hlutverki í heimilishaldi þar sem sumar vörur bera háa tolla og vörugjöld en aðrar sambærilegar vörur hvorki toll né vörugjald.

Sem fyrr segir hefur þessi breyting í för með sér talsverða röskun á verðhlutföllum hér innan lands. Þess eru jafnvel dæmi að einstakar vörutegundir lækki um meira en helming í verði meðan aðrar hækka um 15–20%. Hjá þessu er erfitt að komast nema með því að ganga þvert á þann megintilgang breytingarinnar að einfalda álagningu og bæta eftirlit með innheimtu aðflutningsgjalda og jafnframt samræma verðhlutföll á hliðstæðum vörum. Það segir sig sjálft að áhrif svo umfangsmikilla breytinga eru ákaflega vandmetin. Þetta á jafnt við um áhrifin á tekjuhlið ríkissjóðs og raunar ekki síður verðlagsáhrifin eins og þau koma fram í vísitölum framfærslukostnaður og byggingarkostnaður.

Með þessum fyrirvörum er þó talið að heildaráhrif þessara skattbreytinga, þ.e. á tollum, vörugjaldi og söluskatti, valdi ekki hækkun á framfærsluvísitölu. Hins vegar er ljóst að matvæliáhrifin, eins og hann mælist hjá vísitöluþjófjöldunni, gæti hækkað um 7% að meðaltali við þessa breytingu, en það svarar til nálægt 1800 króna útgjaldaauka á mánuði. Þar sem aðrar neysluvörur eru taldar lækka um sömu krónutölu helst framfærslukostnaður hjá meðalfjölskyldu sem næst óbreyttur. Til viðbótar má nefna að auk umfangsmikilla niðurgreiðslna á helstu búvörum verður 600 milljónum króna varið til hækkunar á barnabótum og lífeyrisgreiðslum.

Með þessari umfangsmiklu endurskoðun á aðflutningsgjaldakerfinu er leitast við að tryggja sem mest samræmi milli vöruverðs innan lands og innflutningsverðs. Í núgildandi kerfi eru mörg dæmi þess að álagning tolla og vörugjalda hafi stórlega raskað þessum verðhlutföllum og þar með í reynd brenglað allt verðskyn hins almenna neytenda. Nýja kerfið ætti því að gera allan verðsamanburð auðveldari og um leið raunhæfari og þar með stuðla að aukinni samkeppni og meira aðhaldi í verðlagningu hér á landi en nú er.

Að gjaldskyldusviðinu slepptu er þetta frumvarp að stofni til byggt upp á svipaðan hátt og gildandi lög um sérstakt tímabundið vörugjald. Einkum á þetta við um ýmis atriði er lúta að framkvæmd, svo sem álagningu, innheimtu og eftirliti. Reglum um ákvörðun gjaldstofns er breytt nokkuð. Í gildandi lögum um vörugjald og lögum um sérstakt tímabundið vörugjald er gjaldstofn innfluttrar vöru tollverð hennar að viðbættum tollum. Gjaldstofn vöru, sem framleidd er innan lands, er hins vegar verksmiðjuverð án álagningar fyrir sölu- og dreifingarkostnaði. Af reglum gildandi laga leiðir að heildsöluálagningu er haldið fyrir utan gjaldstofninn. Þessi aðferð við ákvörðun gjaldstofns hefur leitt til nokkurra erfiðleika við útreikning og eftirlit með vörugjaldi af innlendri framleiðslu. Hafa ber í huga í þessu sambandi að innlendir framleiðendur annast í langflestum tilvikum jafnframt heildsöludreifingu framleiðslu sinnar. Augljóslega er nokkrum vandkvæðum bundið að segja nákvæmlega til um hver raunverulegur sölu- og dreifingarkostnaður er í þessum tilvikum. Að auki er þessi aðferð við ákvörðun gjaldstofnsins óþarflega flókin og skerðir nokkuð möguleika á virku eftirliti með réttum skilum á gjaldinu. Af þessum sökum er í þessu frumvarpi lagt til að

gjaldstofn vörugjalds verði heildsöluverð vöru hvort sem um er að ræða innflutta vöru eða vöru framleidda innan lands. Samkvæmt þessu er í frumvarpinu kveðið á um að af innfluttri vöru sé gjaldstofn til vörugjalds tollverð vörunnar, tollur sé um hann að ræða auk 25% áætlaðrar heildsöluálagningar. Á sama hátt er kveðið á um að gjaldstofn innlendrar framleiðslu sé heildsöluverð. Gjaldstofninn er því sambærilegur í báðum tilvikum. Þessar breytingar munu leiða til einföldunar í framkvæmd auk þess sem með þeim er ætlað að auðvelda eftirlit með réttum skilum á vörugjaldi.

Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins.

Um 1. gr.

Í þessari grein er að finna almenna lýsingu á andlagi vörugjalds, þ.e. að vörugjald skal greiða bæði af innfluttum vörum og vörum sem framleiddar eru hér á landi eða fá hérlendis einhverja vinnslumeðferð eins og nánar er ákveðið í frumvarpinu. Gjaldskyldusviðið er nánar útfært í 2. og 3. gr. frumvarpsins.

Um 2. gr.

Í þessari grein er kveðið á um að gjaldskyldan taki til nýrra vara sem notaðra jafnframt því sem kveðið er á um að vörur, sem seldar eru úr landi, séu undanþegnar gjaldinu. Þá er gert ráð fyrir að flokkunarreglur tollalaga gildi í einu og öllu um flokkun vara til gjaldskyldu. Greinin felur ekki í sér efnisbreytingar á þeim reglum sem gilt hafa í þessum efnum samkvæmt gildandi ákvæðum laga um vörugjald og sérstakt tímabundið vörugjald.

Um 3. gr.

Samkvæmt þessari grein skal vörugjald vera 14%. Þá er í greininni að finna tæmandi talningu á þeim vörum sem gjaldskyldar eru samkvæmt frumvarpinu eins og þær flokkast samkvæmt tollalögum. Þeir vöruflokkar, sem vörugjaldsskyldir eru og hér um ræðir, eru einkum þessir: Sælgæti, kex, kökur, drykkjarvörur, hreinlætistæki, ýmis rafknúin heimilistæki, svo sem þvottavélar, kæliskápar, frystikistur, hljómflutningstæki, sjónvörp, útvörp og myndbandstæki, steypustyrktarjárn, vír og raflagnaefni. Að öðru leyti vísast til þess sem rakið er í almennum athugasemdum hér að framan um þetta efni.

Um 4. gr.

Í þessari grein er fjallað um það á hverjum gjaldskyldan hvílir svo og um tilkynningaskyldu þeirra sem framleiða gjaldskyldar vörur innan lands eða dreifa innlendri framleiðslu í heildsölu. Greinin felur í sér þá breytingu frá gildandi lögum um vörugjald og sérstakt tímabundið vörugjald að þeir aðilar, sem annast heildsöludreifingu innlendrar framleiðsluvöru, verða gjaldskyldir með sama hætti og framleiðendurnir sjálfir. Breyting þessi leiðir af breytingum þeim sem frumvarpið gerir ráð fyrir að verði á gjaldstofni vörugjalds, en skv. 5. og 6. gr. frumvarpsins er lagt til að framvegis verði vörugjald reiknað af heildsöluverði í stað verksmiðjuverðs án sölu- og dreifingarkostnaðar eins og gildandi lög um vörugjöld kveða á um.

Um 5. gr.

Í þessari grein er fjallað um gjaldstofn vörugjalds af innfluttum vörum. Samkvæmt 7. gr. frumvarpsins ber að innheimta gjaldið við tollafgreiðslu af innfluttum vörum með sama hætti og tíðkast hefur samkvæmt gildandi lögum um vörugjöld. Gjaldstofn innfluttrar vöru er samkvæmt greininni tollverð að viðbættum tollum, sé um þá að ræða, auk 25% áætlaðrar heildsöluálagningar. Hér er um að ræða breytingu frá ákvæðum gildandi laga um vörugjöld. Breytingin felst í því að áætluð heildsöluálagning er tekin inn í gjaldstofninn við tollafgreiðslu vörunnar áður en vörugjaldið er reiknað. Í gildandi lögum um vörugjald er gjaldstofn innfluttrar vöru hins vegar tollverð hennar að viðbættum tolli. Með þessum hætti

er tryggt að gjaldstofn innfluttrar vöru verði sambærilegur vörugjaldsstofni innlendrar framleiðslu, sbr. 2. og 3. mgr. 6. gr., þ.e. heildsöluverð vörunnar, en ekki verksmiðjuverð hennar án álagningar fyrir sölu- og dreifingarkostnaði eins og gildandi lög kveða á um. Að öðru leyti vísast til þess sem segir um þetta atriði í almennum athugasemdum hér að framan.

Um 6. gr.

Samkvæmt 1. mgr. þessarar greinar er lagt til að gjaldstofn vöru, sem framleidd er innan lands, unnið að eða pakkað hér á landi, verði heildsöluverð hennar, þ.e. það verð sem greiða ber við sölu vörunnar til smásala. Gjaldstofn vörugjalds samkvæmt gildandi lögum er verksmiðjuverð vörunnar án álagningar fyrir sölu- og dreifingarkostnaði. Þessi regla við ákvörðun gjaldstofnsins hefur þótt óþarflega flókin í framkvæmd auk þess sem nokkrum vandkvæðum getur verið bundið að segja til um með sæmilegri vissu hver raunverulegur sölu- og dreifingarkostnaður er. Af þessum sökum er lagt til að vörugjald reiknist af heildsöluverði gjaldskyldrar vöru enda þykir sú regla leiða til einföldunar í framkvæmd auk þess sem hún auðveldar eftirlit með skilum á gjaldinu.

Í 2. mgr. er að finna ákvæði um þau tilvik þegar innlendir framleiðandi vöru annast ekki jafnframt heildsölu hennar. Í slíkum tilvikum ber honum að reikna vörugjaldið af verksmiðjuverði en með verksmiðjuverði er átt við söluverð framleiðanda án vörugjalds. Sá sem annast heildsölu vörunnar í tilvikum sem þessum skal skv. 3. mgr. reikna vörugjald af heildsöluverði sínu að frádregnu innkaupsverði vörunnar frá framleiðanda, þ.e. af heildsölu-álagningu sinni. Af þessu leiðir að engu máli á að skipta hvort framleiðandi kjósi að láta aðra annast heildsöludreifingu framleiðslu sinnar í stað þess að gera það sjálfur. Endanlegur gjaldstofn er sá sami í báðum tilvikum.

Með 4. mgr. er ætlað að girða fyrir að kaupandi vöru geti skert gjaldstofn vörugjalds með því að leggja sjálfur fram hráefnið til vinnslunnar.

Um 7. og 8. gr.

Greinar þessar eru efnislega samhljóða sambærilegum ákvæðum í gildandi lögum um vörugjöld að öðru leyti en því að lagt er til að hvert gjaldtímabil skuli vera tveir mánuðir í stað þriggja eins og gildandi reglur kveða á um.

Um 9. gr.

Samkvæmt þessari grein er vörugjaldsskyldum aðilum, sem keypt hafa hráefni eða efnivöru til gjaldskyldrar framleiðslu sinnar og greitt af þeim vörugjald, svo og heildsölum, sem keypt hafa vörugjaldsskylda vöru af innlendum framleiðanda til endursölu, heimilt að draga innkaupsverð vörunnar frá gjaldstofni áður en vörugjald er reiknað. Með þessum hætti er komið í veg fyrir að vörugjald safnist upp í framleiðslukostnaði hinnar gjaldskyldu vöru.

Um 10. gr.

Greinin er efnislega samhljóða ákvæðum gildandi laga um vörugjöld og þarfnast ekki skýringa.

Um 11. gr.

Grein þessi er efnislega samhljóða ákvæðum gildandi laga um vörugjöld. Í greininni er þó lagt til að ráðherra verði veitt heimild til að leiðrétta ósamræmi sem kann að vera í skattlagningu samkvæmt frumvarpinu. Eins og fram hefur komið miðast vörugjaldsskyldan við flokkun vara samkvæmt tollskrá tollalagafrumvarpsins, sbr. viðauka I við það frumvarp. Tollflokkun vara getur í sumum tilfellum verið erfiðleikum bundin og smávægileg atriði ráðið úrslitum um hvort telja skuli vöru fremur til eins tollskrárnúmers en annars. Í flest öllum tilvikum er þó tollflokkun vara skýr og veldur engum vandkvæðum. Við gerð þessa frumvarps var ákveðið að fylgja fyrri framkvæmd og miða vöruflokkun til gjaldskyldu við

flokkunarreglur tollskrárinnar. Reynslan sýnir að þrátt fyrir skýrar meginlínur geta vörur fallið utan gjaldskyldu þegar hún er bundin við tiltekin tollskrárnúmer. Óeðlilegt er að ekki sé hægt að leiðrétta misræmi sem ekki var séð fyrir við gerð frumvarpsins og er því lagt til að ráðherra geti bætt úr slíkum ágöllum.

Um 12. gr.

Greinin þarfnast ekki skýringar.

Um ákvæði til bráðabirgða.

Ákvæðin þarfnast ekki skýringar.